

MAGYAR AFRIKA TÁRSASÁG
AFRICAN-HUNGARIAN UNION

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁS TÁR
AHU HUNGARIAN AFRICA-KNOWLEDGE DATABASE

BALÁZS Judit életrajza / Biography of Judit BALÁZS
(1943 –, Nagykanizsa –)

Eredeti közlés/Original publication:

kézirat / manuscript

Elektronikus közlés/Electronic publication:

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁS TÁR – 000.000.223

Dátum/Date: 2013. március / March 23.

Ezt az információt közlésre előkészítette

/This information prepared for publication by:

B. WALLNER, Erika és/and BIERNACZKY, Szilárd

Hivatkozás erre a dokumentumra/Cite this document

Balázs Judit életrajza, *AHU MATT*, 2013, pp. 1–20. old., No. 000.000.223,

<http://afrikatudastar.hu>

Eredeti forrás megtalálható/The original source is available:

Kézirat az Afrikai Kutatási és Kiadási Program Archívumában

(részletek az Interneten)

Kulcsszavak/Key words

Balázs Judit életrajza, Balázs Judit oktatói és tudomány tevékenysége, Balázs Judit szerepvállalása nemzetközi szervezetek munkájában, magyar Afrika–kutatás, biography of Judit Balázs, activity of Balázs Judit as university professor and researcher, activity of Judit Balázs in the work of international organizations, Hungarian African studies

AZ ELSŐ MAGYAR, SZABAD FELHASZNÁLÁSÚ, ELEKTRONIKUS, ÁGAZATI SZAKMAI KÖNYV-, TANULMÁNY-, CIKK- DOKUMENTUM- és ADAT-TÁR/THE FIRST HUNGARIAN FREE ELECTRONIC SECTORAL PROFESSIONAL DATABASE FOR BOOKS, STUDIES, COMMUNICATIONS, DOCUMENTS AND INFORMATIONS

* magyar és idegen – angol, francia, német, orosz, spanyol, olasz és szükség szerint más – nyelveken készült publikációk elektronikus könyvtára/ writings in Hungarian and foreign – English, French, German, Russian, Spanish, Italian and other – languages

* az adattárban elhelyezett tartalmak szabad megközelítésűek, de olvasásuk vagy letöltésük regisztrációhoz kötött/the materials in the database are free but access or downloading are subject to registration

* Az Afrikai Magyar Egyesület non-profit civil szervezet, amely az oktatók, kutatók, diákok és érdeklődők számára hozta létre ezt az elektronikus adattári szolgáltatását, amelynek célja kettős, mindenekelőtt sokoldalú és gazdag anyagú ismeretekkel elősegíteni a magyar afrikanisztikai kutatásokat, illetve ismeret-igényt, másrészt feltárni az afrikai témájú hazai publikációs tevékenységet teljes dimenziójában a kezdetektől máig./The African-Hungarian Union is a non-profit organisation that has created this electronic database for lecturers, researchers, students and for those interested. The purpose of this database is twofold; on the one hand, we want to enrich the research of Hungarian Africa studies with versatile and plentiful information, on the other hand, we are planning to discover Hungarian publications with African themes in its entirety from the beginning until the present day.

BALÁZS JUDIT ÉLETRAJZA / BIOGRAPHY OF JUDIT BALÁZS

(szerkesztői megjegyzés / note by the Editor: Balázs Judit életrajzának előkészítéseként közreadjuk az általa összeállított magyar, illetve angol nyelvű életrajzot, valamint azoknak a laudációknak a szövegét, amelyek 2013 januárjában hangzottak el Sopronban, a 70. születésnapja alkalmából rendezett ünnepségen. Az AHU MATT végleges életrajzi összefoglalását egy későbbi időpontban teszszük közzé. /
.....)

ÉLETRAJZI ADATOK

Név: BALÁZS, Judit,
Születési hely, idő Nagykanizsa, 1943. január 3.
Családi állapot: egyedülálló, két felnőtt iker leánygyermek
édesanyja
E-mail: balazsj@ktk.nyme.hu, bjudit_hti@hotmail.com

Szakmai képzettség

Év / Intézmény / Megszerzett kvalifikáció

1974 / Berliini Közgazdaságtudományi Egyetem / diploma

1978 / Tudományos Minősítő Bizottság / közg. kandidátusi fokozat

1980 / Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem / Dr oec.
 1996 / Tudományos Minősítő Bizottság / Cs.C.(PhD)
 1999 / Budapesti Nemzetvédelmi Egyetem / habilitáció
 2000 / Nyugat-magyarországi Egyetem / egyetemi tanári kinevezés

Szakmai pályafutás

1964–1969 Berlini Közgazdaságtudományi Egyetem
 1970 Berlini Magyar Nagykövetség, elemző közgazdász
 1974 TMB ösztöndíjas aspiráns, Berlin, oktatás a Berlini Humboldt
 Egyetem Nyugat Ázsia Intézetében
 1980 A Magyar Tudományos Akadémia Világgazdasági Kutató In-
 tézete, tudományos főmunkatárs
 1994 Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium, minisz-
 teri főtanácsos
 1995 Soproni Egyetem, a Világgazdasági Tanszék vezetője, egyete-
 mi docens
 2000 egyetemi tanár
 1999–2000 Gazdaság és Társadalomföldrajz Intézet, intézet-
 igazgató
 2000–2006 egyetemi tanár, Nyugat-magyarországi Egyetem
 2001–2003 nemzetközi és tudományos rektorhelyettes
 2006–2009 vendégprofesszor, Egyiptom
 2009- egyetemi tanár, Nyugat-magyarországi Egyetem.

SZAKMAI ÉLETRAJZ

Balázs Judit több évtizedes tudományos kutatói és tudományos szervezői pályája a Berlini Humboldt Egyetemen indult, majd több rangos nemzetközi szervezetnél, illetve a Magyar Tudományos Akadémia Világgazdasági Kutató Intézetében 1996. január elsejéig folytatódott. Ezt követően a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztériumban miniszteri főtanácsosként dolgozott, majd sikerrel pályázta meg az újjászervezett Soproni Egyetem világgazdaságtani tárgyak oktatására meghirdetett egyetemi docensi állását, így 1996. szeptember elsejével nyerte el kinevezését. Majd röviddel később, 1997. július elseji hatállyal kinevezték az időközben kezdeményezésére felállított Világgazdaságtan Tanszék vezetőjévé is. 1999-ben a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen *summa cum laude* minősítéssel habilitált, majd 2000-ben egyetemi tanárrá nevezték ki. 2013-ban elnyerte a *professor emerita* címet.

Életrajzi adatok

1943-ban, Dr. Balázs András orvos és Baudiss Irma gyermekeként született Nagykanizsán, két felnőtt iker leánygyermek édesanyja és két gyönyörű unoka boldog nagymamája.

Diplomáját 1968-ban a Berliini Közgazdasági Egyetem külkereskedelmi szakán szerezte, majd a Magyar Köztársaság Nagykövetsége mellett működő Kereskedelmi Kirendeltségen elemző–közgazdász munkakörben dolgozott. Emellett a Humboldt Egyetemen oktatott. Előadásait a fejlődő országok társadalmi–gazdasági kérdései témakörben tartotta, és elsősorban a közel- és közép-keleti térség országaival foglalkozott.

1973-ban sikerrel pályázta meg a TMB külföldi ösztöndíjas aspirantúráját, és 1977-ben Berlinben summa cum laude minősítéssel védte meg a kandidátusi disszertációját. Értekezése témája: *Einige Grundzüge und Entwicklungstendenzen des gegenwärtigen Kapitalismus in der Türkei*. Doktori címet a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen szerezte meg.

Ezt követően főállásban 1980-ig oktatói és kutatói munkát végzett a Humboldt Egyetem West-Asien tanszékén. Majd 1981-ben hazatért Magyarországra, és itthon 1996. január elsejéig az MTA Világgazdasági Kutató Intézetében dolgozott tudományos főmunkatársi minőségben.

1984-ben kinevezték – főállása megtartása mellett – az 1982-ben alakult Intézetközi Bék kutató Központ igazgatóhelyettesévé.

1989-ben a dél-afrikai kormány és a Human Research Council közös meghívására egy, az apartheid lebontása és a békés átmenet megvalósítását célzó kormányprogram-tudományos tanácsadójaként 3 hónapot töltött Dél-Afrikában. E megbízást a svéd kormány további felkérései követték. Így tárgyalássorozaton vett részt az ANC képviselőivel, majd a Ruanda-i exodust megelőzően közvetítőként Burundiban és több alkalommal a délszláv térségben járt.

1990-ben megalapította az Afrika és a Kelet-kutatás és Kereskedelem-fejlesztés „AFRORIENT” alapítványt, amelynek igazgatói tisztségét töltötte be.

Tudományos kutatási területek

Tudományos érdeklődése pályája kezdetén elsősorban az Európa periferiáján lévő országok, valamint a szub-szaharai régió társadalmi–gazdasági fejlődésének feltárására irányult. Elméleti kérdések közül a gazdasági növekedés feltételei, a társadalmi feltételrendszere, a társadalmi mobilitás-átstrukturálódás, a tőkeképződés, modifikált kapitalista fejlődés, az alternatív fejlődési modellek vizsgálata állt és áll érdeklődése középpontjában. Összehasonlító kutatásainak

spektruma regionálisan kiterjed a volt szocialista tömb országaira, az ázsiai és arab térségekre, illetve Nyugat-Európa egyes országaira.

Kiemelkedő figyelmet szentelt a biztonság, a gazdasági biztonság különböző aspektusainak. Ezen belül a harmadik világban és a volt szocialista országokban bevezetett gazdaságstabilizációs programok biztonságpolitikai és társadalmi-gazdasági hatásainak, világpolitikai beágyazottságának kérdéskörét elemezte a tudományos szintetizálás igényével. Így a biztonságpolitika és a gazdasági biztonság tényezőinek összekapcsolása jelenik meg mind publikációiban, mind az általa kidolgozott oktatási tematikákban.

Számos OTKA, illetve OKTK pályázatot nyert el, s így témavezetőként végzett kutatásokat „A gazdasági növekedés társadalmi feltételei”, „A világ-gazdaság nagy iparosítási hullámai-trendjei – Törökország példája”, „A magyar gazdaság várható világgazdasági környezete”, „A 90-es évek meghatározó világgazdasági irányzatai és a magyar gazdaság alkalmazkodásának főbb követelményei”, valamint a „Világgazdasági tendenciák előrejelzése és várható hatásuk a magyar gazdaság biztonságának alakulására” témakörökben. Egy ACE pályázat keretében a magyar hadiipar alakulását dolgozta fel a Győri program meghirdetésétől napjainkig, kitekintéssel a jövőre.

Oktatói tevékenység

Eddigi tudományos pályafutása során tudományos kutatói és oktatói tevékenysége szorosan összefonódott. Oktatói-kutatói tevékenységét több éven át külföldön, illetve hazatérése után Magyarországon folyamatosan végezte és végzi. A legfontosabbak:

Már pályája kezdetén, 1971-től kezdődően 1980-ig oktatott a Berlini Humboldt-Egyetem West-Asien tanszékén, illetve aspiránsi időszakában – 1973–1977 – a Berlini Közgazdaságtudományi Egyetem Fejlődő Országok Gazdaságtana Tanszéken. 1981-et követően a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem Világgazdasági Tanszéke, Külgazdasági Tanszéke, illetve a BIGIS másoddiplomát adó diplomataképző oktatásában vett részt, illetve a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia felkérésére tartott egy-egy témában előadást. A Budapesti Külkereskedelmi Főiskola felkérésére fejlődő országok gazdaságtanával foglalkozó kurzusokat tartott.

A felsorolt felsőoktatási intézmények munkájához kapcsolódóan világgazdaságtan tárgyokban diplomamunkák, doktori értekezések témavezetését, opponálását végezte. A Tudományos Minősítő Bizottság, majd az örökébe lépő Doktori Tanács felkérésére mintegy 20 esetben bírált el magyar, német, illetve angol nyelven beadott disszertációkat, a minősítési eljárásban bizottsági tagként, titkárként, elnökként működött közre. Vezetése alatt jelenleg 3 aspiráns készíti

PhD disszertációját. Összességében több mint 30 doktorandusz témavezetője volt magyar, angol és német nyelven.

Több külföldi egyetemen tanított. Így a Berlini Humboldt-Egyetemen hosszabb ideig, de ezen kívül alkalma volt számos rövidebb időtartamú meghívásnak eleget téve Angliában a London School of Economics-on, Svédországban a Lundi Egyetemen, illetve Dél-Afrikában a Pretoriai Egyetem Közgazdasági Fakultásán, valamint a montreali egyetemen, a belgrádi Universitas Danubiánán tanítani. Egyetemi jegyzetet írt a Katonai Akadémia, illetve a Közgazdaságtudományi Egyetem posztgraduális kurzusa, valamint a Soproni Egyetem hallgatói számára.

Publikációk

A fenti témakörökben 11 könyvet és mintegy 200 tudományos cikket, 6 jegyzetet publikált Magyarországon, illetve külföldön. Ezen kívül magyar döntéshozók valamint nemzetközi szervezetek megbízásából mintegy 90 tanulmányt készített.

Tudományszervezés

Tudományszervezői tevékenysége során számos nemzetközi tudományos konferencia munkáját irányította. (International Peace Research Association jubileumi konferencia Győr, 1983; ENSZ Egyetem megbízásából 3 hetes szeminárium leendő ENSZ diplomaták számára, több alkalommal ENSZ és UNESCO konferencia.).

Nemzetközi és hazai tudományos szervezetekben, konferenciákon való részvétel

Alelnöke az International Peace Research Association-nek, (IPRA) alapítója és elnöke az European Peace Research Association-nak, a Lund-ban működő Transnational Foundation for Future Research, a pretoriai Institute for International Affairs tudományos tanácsadó testületének, az UNIDO Magyar Nemzeti Bizottságának, a Magyar Tudományos Akadémia Jövőkutató Bizottságának. Ezen túlmenően az IPRA Commission on Peace Building in the Middle East ENSZ Bizottság munkájában vett részt.

Rendszeresen tart előadásokat magyar, illetve Magyarországon szervezett nemzetközi tudományos konferenciákon, s mintegy 60 előadást tartott különböző külföldön megrendezett konferencián.

Amint már említésre került, a svéd kormány felkérésére két évig párbeszéd jellegű folyamatos konzultációkon vett részt a dél-afrikai Nemzeti Kongresszus vezetőivel a dél-afrikai békés átmenet elősegítése érdekében. Ugyancsak a svéd kormány megbízásából, hasonló céllal vett részt a burundi-i polgárháború befejezését követő demokratizálódás megteremtésének elősegítését célzó programban. ENSZ bizottság tagjaként a közel-keleti rendezés tervének kimunkálásában is részt vállalt.

1988-ban az IPRA (International Peace Research Association) Nemzetközi Békekutató Szervezet Rio de Janeiróban tartott világkonferenciáján az elnökségbe választotta, majd 1990-ben megújította ezt a tisztségét a harmadik ciklusra is. 1992-ben a szervezet beválasztotta a Végrehajtó Bizottságába.

1990-ben elnökségével megalakult az Afrika és Keletkutatási Alapítvány azzal a céllal, hogy a fenti régiók gazdasági, kulturális és kereskedelmi kapcsolatainak fejlesztését elősegítse.

A svéd kormány közvetítőnek kérte fel az 1994-ben Burundiban és Ruandában, a tragikus exodusban szembenálló felek, a hutuk és tuszik közötti béke megteremtésének elősegítésére.

Az 1990-ben létrejött Európai Békekutatók Szövetségének (European Peace Research Association, EuPRA) alapítója és örökös elnöke lett.

Elnökletével működött a „Peace and Disarmament International Cooperation among the Academies of Central and Eastern Europe” magyarországi szekciója. A Nők és a Béke szervezet magyarországi koordinátora feladatait is ellátta.

Az MTA Világgazdasági Kutató Intézetének főmunkatársaként számos kutatási programot vezetett. Ezt a pozíciót 1995-ig töltötte be. Ezt követően a Nyugat-magyarországi Egyetemen (a Soproni Egyetem elődje) alapítóként vett részt a közgazdasági fakultás felállításában. Ugyancsak megszervezte a fenti egyetemen a Nemzetközi Gazdaság intézetet, valamint az idegen nyelvű képzést. Nevezett egyetem igazgatójaként, majd egyidejűleg két tanszék vezetőjeként tevékenykedett.

1999-ben a Zrínyi Nemzetvédelmi Egyetemen hadtudományból summa cum laude minősítéssel habilitált. 2001-ben az Egyetem nemzetközi rektor helyettesi feladatok ellátásával bízta meg.

Ezekben az években a tudományos kutatási skálája egyre markánsabban a biztonságpolitika irányába tolódott le, és egy új tudományos diszciplínát honosított meg: a gazdasági biztonságot, amelyet professzorként egyedül tanít az országban.

2006-ban az egyiptomi kormány meghívásnak eleget téve három évet töltött vendégprofesszorként Egyiptomban. Ezen idő alatt behatóbban tanulmányozta

az iszlámot, és hazatérését követően mind Magyarországon, mind külföldön számos előadást tartott e tárgykörben. Hazatérve folytatta tevékenységét a Nyugat-magyarországi Egyetemen. Életművét 2013-ban professzor emerita címmel honorálta az egyetem rektora, illetve szenátusa

Tevékenysége a következő magyar szervezethez kapcsolódik

Magyar Tudományos Akadémia Jövőkutató Bizottsága
Magyar Közgazdasági Társaság
Magyar Békeszövetség
Magyar Hadtudományi Társaság
Magyar ENSZ társaság kormányzótanács tag
UNIDO Magyar Nemzeti Bizottság

Az alábbi nemzetközi tudományos szervezetekben vállalt feladatokat

Év/Intézmény/Funkció

1991 / English Speaking Union / tag
1992 / Institute for Transnational and Future Research Lund / elnökségi tag
1993/ European Peace Research Association / örökös elnök
1993 / International Journal of Peace Studies / szerk.bizott. tag
1995 / Institute for Foreign Affairs Pretoria / tanácsadó
1995 / Coventry Center for Forgiveness and Reconciliation / tanácsadó
1996 / International Peace Research Association / alelnök
1999 / Copenhagen Peace Research Institute / tanácsadó testületi tag

Kitüntetések, ösztöndíjak

1998 – Széchenyi professzori ösztöndíj
1998–2002 Az Európai Unió Legfelsőbb Oktatási Bizottságának Jean Monnet professzori ösztöndíja
???? „A magyar tudományért” – Oktatási Minisztérium
???? „Kiváló dolgozó” – Nyugat-magyarországi Egyetem
2013 professzor emerita cím

Elnyert tudományos kutatási pályázatok

- = OTKA – A gazdasági növekedés társadalmi feltételei a fejlődő világban (lezárult: 1995-ben)
- = OKTK – A 90-es évek meghatározó világgazdasági trendjei és hatásuk a magyar gazdaságra (lezárult: 1995-ben)
- = ACE Conversion of military industry in the economies in transition – NATO megbízás (lezárult: 1996-ban)
- = OTKA – Világgazdasági tendenciák előrejelzése és várható hatásuk a magyar gazdaság biztonságának alakulására (lezárult: 1999-ben)

Tudományos munkássága mellett folyóiratokban, periodikákban megjelent irodalmi műfordításokkal is foglalkozik. A neves török író Aziz Nesin színdarab gyűjteményének fordítását tartalmazó kötetét az Európa könyvkiadó *Csinálj valamit Met* címmel jelentette meg. Török ételeket bemutató szakácskönyve *Török Ízek* címen látott napvilágot.

Hobbija az írásos tevékenység, a tánc, és mindenben igyekszik a humort meglátni.

Német nyelvtudása anyanyelvi szintű, konferencia előadói fokon beszél, ír olvas angolul, olvas, középfokon beszél törökül. Utóbbi nyelven számos műfordítása jelent meg.

CURRICULUM VITAE

In the course of more than four decades of work in scholarly research, teaching and the organization of research she has dealt principally with economics, peace research and related disciplines.

She was born in Nagykanizsa, a small town in Hungary: she is living in partnership. She the mother of twin daughters and she has got two grandchildren. She is a Hungarian citizen. Apart from Hungarian, she speaks, reads and writes German, English and Turkish and she reads Russian.

Her interest in economics dates from her secondary school years in Nagykanizsa and grew into a sound basis during her higher studies at the Budapest and Berlin universities of economic sciences.

She graduated from the Department of Foreign Trade of the Berlin University of Economics Sciences, after which she worked in the commercial representation of the Hungarian Embassy in Berlin. Her duties there included preparing scientific analysis to serve in the preparation of government-level economic policy decisions, following and evaluating German–German trade and relations between the GDR and the developing world and forecasting anticipated trends in the development of the Third World.

Her interest increasingly turned towards the developing world and she began to make a more thorough study of social and economic questions of the developing countries. The Asia section of the Humboldt University in Berlin, where she was active until 1980, provided an institutional frame for this. Within this field she attributed special importance to the question of capital accumulation and to the late appearance of 20th century capitalism related to this.

Her research was directed at the questions of original accumulation of capital in the 20th century, the appearance and survival of pre-capitalist form of capital, the role of state intervention, the creation of the state sector and its operating mechanism, distribution relations within the frame of the mixed economy, the processes of distribution-redistribution, the differing operating mechanism and profit relations of private capital, social stratification and economic growth.

In 1977 she earned a PhD. degree summa cum laude. In her thesis she analyzed the above questions in the example of Turkey and drew general conclusions for the development of those countries which set out late on the path of capitalist development, in the 20th century. She pointed out the differences between classical and late capitalist development, the special features of the emergence of this capitalism, introducing the new concept of dependent capitalism into the literature of economics, characterized in addition to the spontaneous elements, by state intervention and the decisive role of foreign capital. Her thesis: *Die Türkei: Das Phänomen des abhängigen Kapitalismus* was published jointly by K.Schwarz Verlag of West Berlin and the Akadémiai Kiadó (Academy Publishing House) of Budapest.

Returning to Hungary, from 1981 she continued her scholarly work in the Institute for World Economics of the Hungarian Academy of Sciences. Following this scope of her research further expanded, both regionally and structurally to include almost the whole of the Sub-Saharan Africa. In addition to the earlier questions, she was able to deal with numerous special African questions, such the factors impeding economic growth, the causes of the crisis phenomena, their consequences, the questions of urbanization, pseudo-urbanization and the related internal migration, and the relations between the subsistence economy and commercialization.

In 1983 she was entrusted with the organizing of the anniversary conference of the International Peace Research Association; she subsequently took an active part in the work of this world peace research organization, as well as of numerous other prestigious international organizations dealing with peace and conflict research. As a result, she enriched her research field with the subject of peace research. In 1984 she was appointed deputy director of the Center for Peace Research Coordination of the Hungarian Academy of Sciences which had been set up in 1982. She directed her interest principally towards the origin of conflict and cores of conflict emerging in the developing countries and region, to the possibilities of a peaceful solution and to study of social and economic effects of armament.

In 1985 she earned a second doctorate, from the Budapest University of economics Sciences.

Over the past years her scholarly interest has been concentrated on the following fields: Social and economic processes in the Sub-Saharan region, the Mediterranean region and in a few Far Eastern countries; the analysis of economic growth and social transformation, democratization processes, peace research, comparison of alternative paths of economic growth, indebtedness, armament, the horizontal spread of arms technology in the Third World, industrialization of the regions at a low level of development, inward-turning industrialization and urbanization, stabilization programs and their experiences, the evolution of political structures, militarization.

As the change in the Middle East directed attention to this region, her field of research further expanded to include analysis of the transformation taking place in this region, examination of the possibilities of catching up with the world economy, and comparative analysis of Finland, Austria and Hungary.

In the course of the of the last four decades she made study trips of several weeks to England, Sweden, Finland, North Korea, South Korea, Turkey, Bulgaria former Czechoslovakia–Czech Republic, Slovakia India, Japan the Soviet Union–Russia and the Central Asian Republics. She took part in some fifty international conferences - including events of the IPRA, Pugwash, and EADI- in different parts of the world, presenting papers at each of them on one or other of

the above themes. She received personal invitations on a number of occasions to give lectures in Germany, Denmark, South Africa, Turkey, India and England.

In 1966 she directed a three-week seminar in Budapest for future UN diplomats, on behalf of the UN University in Tokyo. She also organized or directed numerous other conferences, including events held for the UNESCO, the UN and other international organizations.

In 1989, through the intermediary of the counselor in African affairs to the Swedish government, she took part in a fact-finding mission to South Africa at the invitation of the South Africa Foundation operating in that country, with the aim of informing the Hungarian governmental and other authorities on the social and economic changes taking place in the region and the steps taken to dismantle apartheid. Her activity was a part of the preparations for the establishment of diplomatic relations between the two countries. In 1990, at the invitation of the Human Sciences Research Council of South Africa, she spent three months in Pretoria where she studied questions of the social economic integration of the Black population.

In 1988 she was elected member of the presidium of the IPRA at its conference in Rio de Janeiro; she was renewed in this post in 1990 and for the third term in 1992 and also elected member of the executive committee.

In 1990 the African and Oriental Studies and Trade Development Foundation was set up under her direction, with the aim of directing, organizing and conducting regional economic, social, cultural and trade studies in these areas.

In 1994 in the time of tragically exodus in Burundi on the request of the Swedish Government she completed a mandate to act as peace mediator between the two ethnic groups the Hutus and the Tutsis.

She was a founding member and member of the presidium of the European Peace Research Association (EuPRA) formed in 1990. As the mandate of acting president was going out, she became the president of EuPRA and she served this function almost 10 years.

She headed the Hungarian section of the "Peace and Disarmament" international cooperation among the Academies of Central and Eastern Europe. She was also requested to act as the East European coordinator of the international organization Woman and Peace.

She was in charge of a number of major research programs being carried out within the frame of the Institute for World Economics of the Hungarian Academy of Sciences.

Up to 1995 her position was: senior research fellow of the Institute for World economics of the Hungarian Academy of Sciences, and director of the African and Oriental Studies and Trade Development Foundation set up in 1990.

Subsequently she was invited to act as one of the founder of Faculty of Economics at the University of West Hungary. Here she founded the Department of International Economics and acted as its director. Besides this she was also director of Department for Regional Geography. 1999 she habilitated in the Military Academy, on military sciences; subsequently she received the appointment for full Professor. The topic of her habilitation was focused on the impact of weapon trade on world economy.

In 2001 she was requested for Vice Rector for Research and International Relations of the University of West Hungary. In this period she received also Jean Monnet Professor scholarship.

Over the past years her scholarly interest has been concentrated on a very new field: economic security. She introduced this subject as a unique discipline, and she is the only professor in Hungary teaching this very interesting topic.

In 2006 she got an invitation from Egypt to give lectures on the above mentioned topic. Her visiting professorship mandate lasted until 2009 and during this time she became acquainted with Islam and she extended the area of research in the matter as well. After returning from Egypt she continued her research and teaching activity at the University of West Hungary, but at the same time lecturing in different Commissions of the Hungarian Academy of Sciences.

She has published more than 200 scholarly articles in Hungarian and foreign journals as well as numerous articles in newspapers and magazines. She has been interviewed on Radio and TV on a number of occasions, both in Hungary and in many countries of the world. She is author of 11 books in Hungarian and foreign languages. Out of this 6 books are dealing with the economy of Turkey.

She has membership in the following Hungarian organizations:

Committee for Future Research of the Hungarian Academy of Sciences. Hungarian Association of Economists Co-President of the Hungarian-South African Society. Member of the English Speaking Union Member of the Society of Military Scientists Governing Board of the Hungarian UNO Society

She received various awards such as: Award by the Hungarian Minister of Education for the title Széchenyi Prof. (1998-2002) Jean Monnet professor, given by the Highest Committee for Education of the European Union. Award by the Ministry of Education: "For the Hungarian Science". Award by the University of West Hungary "For excellent and outstanding work".

Besides her scholarly activity, she has also dealt with literary translations that have appeared in journals and foreign newspapers, and a volume of her translations of Turkish prose and masterpieces of contemporary dramas appeared in the Modern Library series in Hungarian under the title of Do Something Met (Bir sey yap Met). She also has a cookery book entitled "Turkish Flavours"

Her hobbies are: writing, dancing and having the sense for humor in everything.

(Judit Balázs, Budapest – Sopron 2012)

LAUDÁCIÓK A SOPRONI EGYETEMEN
A BALÁZS JUDIT 70. SZÜLETÉSNAPIJA TISZTELETÉRE
RENDEZETT ÜNNEPSÉGEN

LAUDATIO BALÁZS JUDITHOZ

arab közmondás:

„Élj azzal, aki imádkozik, és te is imádkozni fogsz,

élj azzal, aki énekel, és te is énekelni fogsz.

soproni kiegészítése számunkra: élj azzal, aki tanít, és tanítani fogsz.”

Czeglédy Tamás egy. docens

(Nyugat-magyarországi Egyetem, Sopron)

Ha Balázs Judit professzorasszony életművére tekintünk vissza, nincs könnyű dolgunk. A mintegy négy évtizednyi nemzetközi szintűen, kutatásban és oktatásban kifejtett munkája a közgazdaságtan, békekutatás és az ezeket övező háttérterületeken gazdagította a tudományt.

Nagykanizsán született, két iker leány édesanyja, két unoka büszke nagymamája. A magyar mellett kitűnően ír és beszél németül, angolul, törökül, és ért oroszul is. Középiskolai tanulmányait Nagykanizsán végezte, ahol érdeklődése már a közgazdaságtudomány felé fordult, megalapozva a budapesti és berlini egyetemen szerzett közgazdász diplomáját.

A Berlini Közgazdaságtudományi Egyetem külkereskedelmi szakának elvégzése után a Berlini Magyar Nagykövetség Kereskedelmi Kirendeltségén dolgozott. Feladatai közé tartozott a tudományos elemzések készítése, a kormány szintű gazdaságpolitikai döntések előkészítése, az NDK és a fejlődő világ gazdasági kapcsolatainak feltárása és a harmadik világ fejlődési lehetőségeinek előrejelzése.

Érdeklődése egyre inkább a fejlődő világ felé fordult, részletes elemzéseket készített a fejlődő országok szociális-gazdasági folyamatairól. A Humbolt-Egyetem Ázsia Intézete biztosította a kutatáshoz a környezetet, ahol Dr. Balázs Judit egészen 1980-ig tevékenykedett.

Kutatásai kiterjedtek az eredeti tőkefelhalmozás kérdéseire, az állami beavatkozás szerepére és a tőke pre-kapitalista fejlődésére. 1977-ben summa cum laude minősítéssel megszerezte a PhD. fokozatot, disszertációjában Törökország példáján keresztül vizsgálta az említett kérdéseket. Értekezése „Die Türkei:

Das Phänomen des abhängigen Kapitalismus” címmel Magyarországon és Németországban is megjelent.

1981-ben, visszatérve Magyarországra a Magyar Tudományos Akadémia Világgazdasági Kutatóintézetében folytatta pályafutását. Figyelme a szub-szaharai térség országai felé fordult, az urbanizáció, pszeudo-urbanizáció, kereskedelem, fejlődés és a migráció jelenségeit kutatva.

1984-ben igazgatóhelyettesnek nevezték ki a Magyar Tudományos Akadémia Békekutató Központjába. Különös figyelmet szentelt a konfliktusok békés megoldási lehetőségei feltárásának, a leszerelés gazdasági és szociális hatásai kutatásának.

Hosszabb-rövidebb tanulmányutakon vett részt Nagy-Britanniában, Svédországban, Finnországban, Észak- és Dél-Koreában, Törökországban, Bulgáriában, Csehszlovákiában, Indiában, Japánban, a Szovjetunióban, közép-ázsiai országokban, több mint ötven nemzetközi konferencián – köztük az International Peace Research Association, a Pugwash Intézet és az European Association of Development Research and Training Institutes által szervezetteken –, személyes meghívást kapott Németországba, Dániába, Dél-Afrikába, Törökországba, Indiába és Nagy-Britanniába.

1988-ban, Rióban a Nemzetközi Békekutatók Szövetségének elnökségi tagjává választották, majd 1990-ben és 92-ben újraválasztották és bekerült a végrehajtó bizottságba is.

1989-ben három hónapot töltött Dél-Afrikában a helyi Társadalomkutató Bizottság meghívására, ahol a fekete lakosság szociális és gazdasági integrációját kutatta.

1994-ben a svéd kormányzat felkérésére békeközvetítőként töltött be funkciót a hutuk és tuszik közt folyó véres harcok során.

Alapító és elnökségi tagja volt az Európai Békekutatók Szövetségének, ahol mintegy tíz évig elnöki pozíciót töltött be.

1990–95-ig tudományos főmunkatársként a Magyar Tudományos Akadémia Világgazdasági Kutatóintézetében az Afrika és Keleti Tanulmányok és a Kereskedelemfejlesztési Alapítvány igazgatója volt.

1995–1999-ig a Soproni Egyetem Világgazdasági Tanszékének vezetője egyetemi docensként, majd 1999-ben a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen tett sikeres habilitációja után 2000-től egyetemi tanárként.

A 2000-ben megalakult Közgazdaságtudományi Karon Fáyné Dr. Péter Emese Jean Monnet professzorral és Dr. Rétvári László professzorral létrehozták a Gazdaság és Társadalomföldrajz Intézetet, melynek intézetigazgatója lett.

2003-ban a Nyugat-Magyarországi Egyetem nemzetközi és tudományos rektorhelyettesének kérték fel, mely funkciót 2005-ig töltötte be. Ugyanebben az időszakban az Intézetében kollégáival Jean Monnet programot működtetett sikeresen.

Tudományos kutatásainak mintegy gyümölcseként bevezette az oktatásba a gazdasági biztonság tantárgyat, amely kiemelkedő érdeklődés mellett futott az egyetemen.

2006–2009-ig Egyiptomba kapott meghívást vendégprofesszorként, ahol az iszlám különböző gazdasági és társadalmi aspektusaival egészítette ki kutatói spektrumát.

Visszatérve Egyiptomból a Nyugat-magyarországi Egyetemen folytatta oktatói tevékenységét, valamint a Magyar Tudományos Akadémia bizottságaiban dolgozott.

Balázs Judit professzorasszony nevéhez több mint 200 tudományos cikk, nagyszámú újságcikk, 11 könyv fűződik, melyek a világ számos országában több nyelven megjelentek. 6 könyve foglalkozik Törökország gazdaságával.

Témavezetőként az alábbi hallgatókat támogatta a doktori fokozatszerzés során: Burik Mónika, Czegléd Tamás, Farkas György, Pappné Nagy Valéria.

Tagja a Magyar Tudományos Akadémia Jövőkutató Bizottságának, a magyar ENSZ társaság Kormányzó Tanácsának, a Magyar Hadtudományi Társaságnak, a Magyar Közgazdasági Társaságnak és a Magyar Békeshivatalnak.

Tudományos tevékenysége mellett szépirodalmi műveket ír és fordít, valamint megjelent egy szakácskönyve is.

BALÁZS JUDIT 70. SZÜLETÉSNAPJÁRA

Fábián Attila egyetemi docens
(Nyugat-magyarországi Egyetem, Sopron)

Kedves Judit!

Születésnapod alkalmából, szívből kívánom, legyen erőd, egészséged, munkakedved még sokáig velünk gondolkodni. Az ember életében csak egyszer jelenik meg ez a boldogságos év, de mi mindannyian, barátaid, pályatársaid, kollégáid és tanítványaid egyaránt úgy érezzük, hogy a te életedben sok olyan időszak volt és lesz, amelynek bármelyike lehetne ehhez hasonló ünnep.

Most, a 21. század elején mit is mondhatnék Neked ebből az alkalomból? Valami barátit gondoltam, ami emlékeztet téged arra az életútra, amely átöleli a Sopronban, a Közgazdaságtudományi Karon, az IPRA-ban és a EuPRA-ban eltöltött boldog éveket. Nem egyszerű összefoglalni, hiszen annyi mindenről kellene szólnom ehelyütt.

Olyan időben ismertelek meg, amikor a hagyományos értékek válságba kerültek, az érvényesülésnek legkevésbé volt eszköze a tehetség. A megfélemlítés, megfélemlítés és a megvásárlás lettek világszerte a divatos eszközök, amelyeknek ellenállni bizony meglehetősen nehéz volt.

Mindannyian egyedi és megismételhetetlen lehetőségei vagyunk a világnak. Rajtunk múlik, hogy a holdidő fényében hogyan mutatunk majd. A nap, amelyen megszületünk, belépésünket jegyzi ebbe a világba. Emlékezünk erre a napra sok-sok éven át azokkal együtt, akiket szeretünk. Erősítjük az ünnepeltet létezésében, és az évek múltán egyre inkább tudjuk, hogy az ő létezése már bennünk is létezik. Így szeretteink születésnapja mindig kicsit a mi születésnapunk is. A Te születésnapod egy kicsit az én születésnapom is, és sokunké.

A köszöntő írások a dolog természetéből adódóan többnyire szubjektív hangvételűek. Az enyémeinkre talán még az átlagosnál is jobban érvényes ez, hiszen több mint 15 évet dolgozhattunk együtt.

Emlékszem, amikor sok-sok évvel ezelőtt együtt munkálkodtunk Sopronban a Közgazdaságtudományi Kar létrejöttén, nagyon kíváncsi voltam arra, hogy mi az oka annak, hogy a Te előadásaidon és szemináriumaidon alig lehet beférni a terembe. Mitől olyan népszerű, ahogy beszélsz az egyébként igencsak racionális közgazdász hallgatóknak? Rájöttem, hogy a humanitást és a hozzá társuló háttérrel való jóindulatot diákjaid is megéreztek mindig, és többek között úgy reagáltak rá, hogy tömegesen vették fel az általad meghirdetett órákat, jelentkeztek nálad, hogy a vezetéseddel diákköri munkát, szakdolgozatot írjanak.

Az általad tanított tantárgyak listáját tán még magad is aligha tudnád megbízható teljességgel összeállítani. Az oktatási palettád rendkívül színes volt mindig, de hát nem csoda ez, mert az általad alapított kis létszámú tanszéki forma eleve a sokféleségre szoktatja az oktatókat. No és nálad még hozzá kell számítani az egyiptomi vendég professzori éveket is.

A hallgatókra egyébként mindig rengeteg időd volt, nemcsak a szakmai problémáikat hallgattad meg, és igazítottad el őket gondos tanácsaiddal, hanem minden más is érdekelt velük kapcsolatban. A fiatalabb kollégákat, doktori hallgatókat hallatlan tapintattal segítetted mindig munkájukban, hol egy az ott-honi könyvszekrény kimeríthetetlen polcairól ajándékba hozott, ma már megszereshetetlen kiadvánnyal, hol mély empátiát tükröző érdeklődéssel, vagy éppen soha nem tola-kodó, ám mindig jóleső, megnyugtató tanácsaiddal. Így aztán nem meglepő, hogy tanítványaid közül jó néhányan nyertek díjakat, jutottak el vezetéseddel a doktori fokozatig, sőt gyakran még tovább is.

2000-ben én is azok közé tartoztam, akinek kinyitottál egy kaput. Együtt utaztunk Tamperébe az IPRA világkonferenciájára. Azóta eltelt 12 év és ma már tudom, hogy mi minden is lapult ott belül. Megszámlálhatatlan szép élmény és barát, közösen szervezett Világkonferencia Sopronban 2004-ben, mely a XX. jubileumi volt. E kötetet is épp a soron következő szeretném bemutatni Japánban.

Sokszínű műveltséged, kiteljesedhetett a más tudományok és művészetek iránt mutatott fogékonyságodban és nyitottságodban. Bárhol is jártunk, mindig

a társaság középpontjában áll, ahol történeteidet, kifogyhatatlan élményeidet mesélted finom humorral és nagy átéléssel.

Tudom, a köszöntés mindenkinek jól esik, de azt is tudom, hogy neked ennél is sokkal fontosabb, hogy az egykori tanítványaid, kollégáid, barátaid megbecsülésére és tiszteletére mindig bizton számíthatsz. Az emberi kapcsolataid talán minden másnál értékesebbek számodra.

Szeretsz emberek között lenni, örökké vidáman élni. Vitalitásod, életszereteted átsugárzik mindannyiunkra. Kívánom, hogy még évtizedekig szemléld ugyanilyen életkedvvel a világot és bennünket is!

Kedves Professzor Asszony, kedves Judit! Az IPRA, az egyetem, Afrika és Törökország mindig visszavár! Az egyiptomi diákjaid számítanak a bölcsességedre. Folytasd hát arab kávéházi mesélő! ISTEN ÉLTESSEN Judit! Várom Tőled az újabb szakácskönyved, az unokáid pedig várják Judit mama mesekönyvét az életről, a világról és fantasztikus kalandjaidról!

Barátsággal

F. A.